

VI. Tribunal de 1re instance de Flandre occidental, division Courtrai, 31 mars 2025

Le juge de première instance se rallie à la position du FAM. Les requérants ne partageaient pas l'avis du Fonds selon lequel le dommage subi n'était pas suffisamment grave pour être indemnisé. Les requérants ont demandé au tribunal de déterminer si le seuil de gravité était effectivement atteint, de sorte que le Fonds soit tenu d'indemniser les dommages en vertu de l'article 5, 3° de la loi sur les accidents médicaux. Le tribunal estime cependant que le dommage ne remplissait pas l'une des conditions de gravité prévues par l'article 5 de la loi précitée. Par conséquent, les plaintes contre le Fonds sont déclarées non fondées et rejetées.

R.G. 21/1093/A

... et ... c./INAMI et FAM c./... et ...

(...)

3. Beoordeling

3.1 Feitelijke gegevens die aan het geschil ten grondslag liggen

... lijdt aan de ziekte van Parkinson.

In het kader van die aandoening volgde zij groepssessies kinesitherapie in het

Op 27 september 2016 ging de kinesitherapiesessie wegens het mooie weer buiten door. Tijdens deze sessie kwam ... ten val bij het uitvoeren van een oefening op een voetbankje van ongeveer 10 cm hoog. ... liep daarbij een subcapitale femurfractuur links op.

De bewuste kinesitherapiesessie ging door onder begeleiding van

1.2 Vordering van ... en ... ten aanzien van het FMO

3.2.1

De betwisting tussen enerzijds ... en ... en anderzijds het FMO beperkt zich tot de vraag of de bij het ongeval opgelopen schade al dan niet beantwoordt aan de criteria inzake ernst zoals beschreven in artikel 5 van de wet van 31 maart 2010.

Deze criteria zijn de volgende:

1° de patiënt is getroffen door een blijvende invaliditeit van 25 % of meer;

2° de patiënt is getroffen door een tijdelijke arbeidsongeschiktheid gedurende minstens zes opeenvolgende maanden of zes niet opeenvolgende maanden over een periode van twaalf maanden;

3° de schade verstoort bijzonder zwaar, ook economisch, de levensomstandigheden van de patiënt;

4° de patiënt is overleden.

3.2.2

Bij vonnis van 2 januari 2023 werd dr. ... aangesteld om onder meer over dit punt een advies te verlenen.

In zijn eindverslag kwam de deskundige tot de volgende besluitvorming over de ernst van de schade:

- Persoonlijke en huishoudelijke ongeschiktheid:
 - 100%: 27.09.2016 – 28.11.2016
 - 75 %: 29.11.2016 – 15.12.2016
 - 50 %: 16.12.2016 – 28.02.2017
 - 35 %: 01.03.2017 – 30.06.2017
 - 30 : 01.04.2017 – 26.09.2017
- Bij deze evaluatie worden niet in rekening gebracht: de ziekte van Parkinson en de aanwezigheid van een duidelijke stijfheid in de rechterheup (na osteosynthese voor heupfractuur); verpleegkundige hulp (éénmaal per dag, zeven dagen op zeven), familiehelp (vier halve dagen in de week) en verhoogde hulp van de familie is aanvaardbaar tot aan de consolidatiedatum; dit geldt mijns inziens ook voor de hulpmiddelen (rollators, rolstoel, ziekenhuisbed)
- Consolidatie: 27.09.2017
- Blijvende persoonlijke ongeschiktheid: 20 %
- Blijvende huishoudelijke ongeschiktheid: 20 %
- Bij deze bepaling worden niet in rekening gebracht: de ziekte van Parkinson en de aanwezigheid van een duidelijke stijfheid in de rechterheup (na osteosynthese voor heupfractuur)
- Derdenhulp en hulpmiddelen zijn aanvaardbaar tot aan de consolidatiedatum.

3.2.3

De deskundige heeft zich bij het bepalen van de blijvende ongeschiktheidsgraad gebaseerd op de normale amplitudo's van de verschillende bewegingsrichtingen in de heup en op diverse schalen en standaarden die gehanteerd worden bij de evaluatie van de invaliditeit met betrekking tot de heup, die hij vervolgens specifiek heeft toegepast op de gezondheidstoestand van ... (p. 30-32 deskundig verslag).

Daarbij komt de deskundige tot het besluit dat de invaliditeit van ... bij een globale evaluatie van haar gezondheidstoestand minstens 25 % bedraagt, maar dat de invaliditeit ten gevolge van de val met de breuk van de linkerheup minder dan 25 % bedraagt. De deskundige wijst erop dat de voorafbestaande toestand van ... nl. de ziekte van Parkinson, epilepsie en vroegere breuk van de rechterheup, eveneens een belangrijk aandeel hebben in de gezondheidstoestand van ... (p. 32 deskundig verslag).

Inzake de invloed van de voorafbestaande toestand van ... op het genezingsproces overwoog de deskundige dat de *decursus* na implantatie van een heupprothese bij een Parkinsonpatiënt gekenmerkt is door een moeizamere revalidatie met een beperkter functioneel resultaat. Daar waar na implantatie van een heupprothese (zeker in een traumatische setting en hogere leeftijd) de revalidatietermijn kan geraamd worden op 4 tot 6 maanden kan dit bepaald worden op 9 tot 12 maanden bij een patiënt met de ziekte van Parkinson die een duidelijke impact heeft op de revalidatie. Bij ... kwam daarbij nog de aanwezigheid van een avulsie van de *trochanter maior* met gluteale insufficiëntie wat een revalidatie van één jaar aanvaardbaar maakt, aldus de deskundige, die tot consolidatie besloot op 27 september 2017, zijnde een jaar na het ongeval, met kinesitherapie en revalidatie (in het ziekenhuis en buiten het ziekenhuis) in het kader van de val tot aan deze datum. Na de consolidatiedatum heeft de kinesitherapie volgens de deskundige alleen nog betrekking op de ziekte van Parkinson. Dit geldt volgens hem ook voor de hulp van derden (poetshulp, familiehulp, hulp van familie) en de hulpmiddelen (rollators, rolstoel, ziekenhuisbed) (p. 33 deskundig verslag).

Naar aanleiding van de opmerkingen van de partijen licht de deskundige nader toe dat het weliswaar onmogelijk is om een strikt onderscheid te maken tussen de medisch voorafbestaande toestand enerzijds en de gevolgen die voortvloeien uit de val anderzijds, maar dat dit niet belet dat een raming totaal onmogelijk zou zijn. De deskundige wijst erop dat de actuele gezondheidstoestand van ... veel meer bepaald wordt door haar algemene medische status (ziekte van Parkinson, epilepsie, status na breuk van de rechterheup met osteosynthese, hoge leeftijd) dan door de gevolgen van de breuk van de linkerheup. De deskundige spreekt de stelling van de advocaat van ... als zou haar voorafbestaande toestand geen weerslag hebben op haar actuele invaliditeit, met klem tegen. Die stelling strookt volgens de deskundige niet met de aanwezige Parkinsonpathologie en zijn afwijkingen en symptomen (die er ontegensprekelijk waren en zijn) en met het feit dat ... reeds behandeling volgde (p. 40 deskundig verslag) (p. 39-40 deskundig verslag).

Daarnaast verwijst de deskundige naar een medisch artikel over de ongemakken na een theoretisch perfect geplaatste heupprothese, waarbij de daaruit voortvloeiende invaliditeit op 5 tot 10 % wordt bepaald, alsook naar het feit dat er bij ... tevens een losliggende *trochanter maior* is met zwakte van de bilspieren, wat de noodzaak tot het gebruik van een hulpmiddel verklaart (p. 42 deskundig verslag).

Alle opmerkingen van de partijen werden door de deskundige op oordeelkundige wijze beantwoord. Er zijn geen elementen die doen twijfelen aan de juistheid van de besluitvorming van de deskundige, die door de rechtbank wordt bijgetreden en overgenomen.

3.2.4

De deskundige heeft duidelijk uiteengezet op welke elementen hij zich heeft gebaseerd om de blijvende ongeschiktheid te bepalen op een graad van 20 %.

Daarbij heeft hij op gemotiveerde wijze de stelling van ... en ..., als zou ... voorafgaand aan het ongeval een normale mobiliteit gehad hebben, weerlegd.

De verwijzing van ... en ... naar de socio-economische anamnese in het deskundig verslag, waarin onder meer werd opgenomen dat de mobiliteitsbeperking van ... tot sociaal isolement leidde en dat zij voor het ongeval in staat was om alle huishoudelijke taken uit te voeren, terwijl zij nadien enkel nog zittend kon meehelpen, doet geen afbreuk aan de besluitvorming van de deskundige. Die socio-economische anamnese berust niet op elementen uit het medisch dossier van ... die dateren van voor het ongeval, maar is louter gebaseerd op een weergave door ..., zonder dat die gegevens naderhand getoetst werden aan objectieve elementen zoals medische verslagen en deze.

Ook de eenzijdige attesten van dr. ... en dr. ... doen, daar geen afbreuk aan, nu in geen van die attesten enige uitspraak wordt gedaan over de gezondheidstoestand en invaliditeitsgraad van ... voorafgaand aan het ongeval (bijlagen 16 en 17 bij het deskundig verslag).

Het feit dat ... op het ogenblik van het ongeval al verschillende maanden kinesithérapie volgde naar aanleiding van de ziekte van Parkinson waaraan zij leed, duidt er eveneens op dat er zich een probleem inzake haar mobiliteit stelde.

Bovendien leed ... niet enkel aan de ziekte van Parkinson, maar leed zij tevens aan epilepsie en was er een beperkte beweeglijkheid in de rechterheup ingevolge een eerdere breuk van die rechterheup.

Er kan dan ook geen enkele twijfel over bestaan dat ... door die voorafbestaande comorbiditeit voorafgaand aan het ongeval al kampte met een zekere invaliditeit.

De schadevergoeding moet het slachtoffer terugplaatsen in de toestand waarin hij zich zou bevonden hebben, mocht het schadegeval zich niet hebben voorgedaan. Dit houdt in dat de aansprakelijke de schade volledig moet vergoeden. Wanneer het slachtoffer reeds voorafgaan aan het schadegeval schade heeft geleden of een beperking vertoonde, wordt enkel de nieuwe schade of de verergering van de bestaande schade vergoed (Cass. 12.11.2019, AR.P.19.0757.N, *TBBR* 2020, p. 377 e.v.).

De bij ... voorafbestaande invaliditeitsgraad moet derhalve in mindering gebracht worden bij de beoordeling van de omvang van de schade die voortvloeit uit het ongeval van 27 september 2016.

Daarbij weze opgemerkt dat die voorafbestaande invaliditeit te onderscheiden is van de invloed van deze voorafbestaande toestand op het genezingsproces na de val. Dit laatste is wel te beschouwen als schade. De deskundige heeft daar ook rekening mee gehouden bij het bepalen van de schade. Dienaangaande kan worden verwezen naar pagina 33 van het deskundig verslag, waar de deskundige er uitdrukkelijk op wijst dat het genezingsproces van ... gecompliceerd werd door haar voorafbestaande toestand, wat zich heeft vertaald in een moeizamer genezingsproces, en waarmee de deskundige rekening gehouden heeft bij de bepaling van de ongeschiktheidspercentages (p. 33, 35, 36 en 45-47 deskundig verslag).

Op basis van dit alles moet besloten worden dat niet voldaan is aan het ernstcriterium van artikel 5, 1° van de wet van 31 maart 2010.

3.2.5

Daarnaast is er volgens ... sprake van een tijdelijke arbeidsongeschiktheid gedurende minstens zes opeenvolgende maanden of zes niet opeenvolgende maanden over een periode van twaalf maanden (art. 5, 2° van de wet van 31.03.2010).

... was op het ogenblik van de feiten 81 jaar. In de socio-economische anamnese werd aangegeven dat ... haar tewerkstelling al sinds 1961 had moeten stopzetten door de diagnose van epilepsie (p. 15 deskundig verslag). Er was dan ook geen sprake van enige professionele activiteit op het ogenblik van het ongeval.

Artikel 5, 2° van de wet van 31 maart 2010 spreekt duidelijk over arbeidsongeschiktheid en niet gewoon over ongeschiktheid. Bij arrest van 30 november 2017 oordeelde het Grondwettelijk Hof dat de wetgever ervan vermocht uit te gaan dat verschillende criteria inzake de graad van ernst moesten worden aangenomen voor de beoordeling van de schade die wordt geleden door personen die een beroepsactiviteit uitoefenen en door die welke er geen uitoefenen. Het is immers niet zonder redelijke verantwoording om op de personen die een beroepsactiviteit uitoefenen een kwantitatief criterium toe te passen dat, van nature, moeilijk zou kunnen worden overgenomen voor de personen die geen inkomsten uit arbeid ontvangen en voor wie de geleden schade wordt gevoeld op het vlak van de levenskwaliteit die zou verminderen door de schade waarvan zij het slachtoffer zijn.

Door de slachtoffers die geen beroepsactiviteit uitoefenen uit te sluiten van het toepassingsgebied van het in geding zijnde artikel 5, 2°, wordt niet op onevenredige wijze afbreuk gedaan aan hun rechten, aangezien zij een vergoeding kunnen genieten wanneer de schade die zij lijden beantwoordt aan de in artikel 5, 3°, bedoelde ernstdrempel, die een kwalitatief criterium vormt dat meer aangepast is aan hun situatie, aldus het Grondwettelijk Hof (GWH nr. 136/2017, 30.11.2017 (prejudiciële vraag); B. S. 09.04.2018 (eerste uitg.) (uittreksel), 32838; *RGAR* 2018, afl. 2, nr. 15450, noot ALALUF, Q.; *RW* 2017-18 (samenvatting), afl. 17, 679; *RW* 2017-18 (samenvatting), afl. 31, 1215, noot; *T. Gez.* 2017-18, afl. 4). Uit voormeld arrest van het Grondwettelijk Hof blijkt dat artikel 5, 2° van de wet van 31 maart 2010 enkel de ongeschiktheid tot het uitoefenen van een beroepsactiviteit viseert en niet de ongeschiktheid om de huishoudelijke taken uit te voeren. De huishoudelijke ongeschiktheid wordt in aanmerking genomen bij de beoordeling van de ernstdrempel vermeld in artikel 5, 3° van de Wet van 31 maart 2010.

Aan het criterium van artikel 5, 2° van de wet van 31 maart 2010 is *in casu* derhalve evenmin voldaan.

3.2.6

... en ... beroepen zich tot slot eveneens op het criterium van artikel 5, 3° van de wet van 31 maart 2010, namelijk een bijzonder zware verstoring van de levensomstandigheden van

Zij verwijzen daarbij naar de beschrijving van de gevolgen in het verslag van dr. ... en herhalen dat ... voor het ongeval nog volledig zelfstandig kon leven en dat zij sinds het ongeval grotendeels afhankelijk is van de hulp van

Het verslag van dr. ... werd niet tegensprekelijk opgesteld, reden waarom een gerechtsdeskundige aangesteld werd.

Uit de besluitvorming van deskundige ... blijkt dat de gezondheidstoestand van ... veel meer bepaald is door haar voorafbestaande toestand (ziekte van Parkinson, epilepsie, status na breuk van de rechterheup met osteosynthese, hoge leeftijd) dan door de gevolgen van de breuk van de linkerheup. ... en ... leggen enkel objectief stuk voor dat deze besluitvorming tegensprekt of weerlegt. Een bijzonder zware verstoring van de levensomstandigheden van ... is dan ook niet aangetoond.

3.2.7

Op basis van dit alles moet worden besloten dat de schade voortvloeiend uit het ongeval van 27 september 2016 niet voldoet aan de criteria van artikel 5 van de wet van 31 maart 2010, zodat de vordering van ... en ... ten aanzien van het FMO wordt afgewezen als ongegrond.

3.3 *De vordering van het FMO ten aanzien van ... nv*

Aangezien de vordering van ... en ... ten aanzien van het FMO ongegrond is, is de vordering van deze laatste tot tussenkomst en vrijwaring ten aanzien van ... nv zonder voorwerp.

... en ... hebben in het kader van het voorliggend geding geen vordering ingesteld ten aanzien van ... zodat tussen deze partijen geen rechtsband bestaat.

4. Beslissing

De artikelen 2 en 30 tot 42 van de wet op het taalgebruik in rechtszaken zijn nageleefd.

Dit vonnis is op tegenspraak ten aanzien van alle partijen.

Dit vonnis wordt uitgesproken in eerste aanleg.

De vorderingen van ... en ... ten aanzien van het FMO zijn ongegrond.

...